

Hodnoticí aktivita

Měření a vážení

Anotace

Tento komplexní kompetenční projekt je určen k ověření úrovně aspektu kompetence pracovní (dodržování vymezených pravidel a ověřených pracovních postupů) prostřednictvím realizace zadaného pracovního postupu. Žáci sledují dané instrukce vedoucí k přípravě roztoku, jehož pH následně určí. Látky, se kterými žáci pracují, jsou běžně používané v kuchyni, což celé aktivitě dodává praktický charakter. Součástí je i zapisování do „laboratorního deníku“ jako nedílná součást vědecké práce.

Žák prostřednictvím tohoto projektu získá zpětnou vazbu ke své schopnosti sledovat daný postup práce, ověří si rovněž své porozumění smyslu základních laboratorních operací. Učitel mimo již uvedené získá informaci o úrovni žáků v dané oblasti, na jejímž základě pak může vybírat složitější laboratorní úlohy. Zjistí i stav schopnosti žáků zaznamenávat pozorování a závěry z vlastní činnosti včetně porozumění smyslu prováděných aktivit coby jednoho z výstupů celé laboratorní práce.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

8. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

45 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Hodnoticí aktivita navazuje na základní dovednosti práce v chemické laboratoři a znalosti vztahující se obecně k pravidlům bezpečné práce v laboratoři, konkrétně pak k chemickým projevům kyselých a zásaditých látek a principu neutralizace.

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Navržené hodnoticí aktivita jsou proveditelné v běžné třídě. Pouze je doporučeno lavici pokrýt např. omyvatelným ubrusem nebo archem filtračního papíru. Samozřejmě je možné aktivitu provádět i v laboratoři. Pro bezpečnost a upevňování vhodných laboratorních návyků je vhodné, aby všichni žáci byli vybaveni laboratorním pláštěm. Žáci pracují samostatně dle učitelem poskytnutého zadání (doporučujeme poskytnout jej žákům elektronicky prostřednictvím e-mailu).

Laboratorní pomůcky a chemikálie nezbytné k realizaci hodnoticí aktivity

Pro každého žáka: sáček jedlé sody (bude potřeba 5 g), 100 ml octa, laboratorní lžička, 2x kádinka (250 ml), váhy vážící s přesností alespoň desetiny gramu, odměrný válec (50 ml), skleněná tyčinka, pinzeta, univerzální indikátorové pH papírky

Pro učitele: (digitální) váhy – ideálně několik kusů pro práci více žáků najednou, univerzální pH indikátorový papírek nebo sonda k měření pH / pH metr

Vzdělávací obor

Chemie

Očekávaný výstup

CH-9-1-02 žák pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.

CH-9-2-02 žák vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.

CH-9-5-03 žák se orientuje na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.

ČSP-9-6-04 žák dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence pracovní.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Hodnoticí aktivita se zaměřuje na aspekt kompetence pracovní:

Pracovní činnost v rámci daných podmínek

- dodržuje vymezená pravidla,
- dodržuje ověřené pracovní postupy a rozumí jejich smyslu.

Ověřovány jsou zejména dovednosti laboratorní práce podle uvedeného návodu a bezpečnostních pravidel. Aspekt je ověřován do stupně *aktivně užívající*.

Součásti hodnoticí aktivity

- Měření a vážení – zadání pro žáky
- Měření a vážení – hodnoticí arch pro pracovní kompetence
- Měření a vážení – záznamový arch pro učitelovo sledování práce žáků
- Měření a vážení – hodnocení

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

1. Žáci rozdělení do dvojic obdrží zadání úlohy (doporučujeme rozeslat zadání e-mailem a nechat žáky zobrazit si je na svých telefonech, možné je samozřejmě i méně ekologické vytištění zadání). S asistencí učitele žáci připraví svá stanoviště včetně pomůcek a chemikálií. Žáci jsou instruováni, že mají pracovat samostatně dle zadání. Zároveň jsou upozorněni na všechny aspekty hodnocení jejich činnosti (samotná práce, správnost výsledku, odpovědi na otázky, zápis v laboratorním deníku).
2. Vyučující dohlíží na bezpečnost práce, do činnosti žáků zasahuje pouze v případě možného ohrožení zdraví či poškození vybavení, případně na výslovnou žádost žáků.
3. Během celé aktivity učitel u vybraných žáků zaznamenává jejich postup do záznamového archu.
4. Po dokončení úkolu vyučující u každého žáka ověří dosažené pH pomocí pH papírku nebo pH senzoru. Poskytne žákům formativní zpětnou vazbu k jejich postupu a dosaženému výsledku.
5. U vybraných žáků na základě sledování jejich práce učitel zhodnotí jejich postup.

Rozsah hodnocení

Hodnocení aspektu kompetence je možné pouze u vybraných žáků. Nadměrný počet sledovaných žáků by pak znemožnil detailní sledování postupu jejich práce. Hodnocení všech

žáků ve třídě proběhne prostřednictvím řešení písemně zadaných úloh a jejich vlastního sebehodnocení.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Hodnoticí nástroj pro pozorování je možné po obměně použít na jakoukoliv experimentální činnost žáků. K plnému využití hodnoticí aktivity je zapotřebí upravit i tabulku s vyhodnocením otázek pro žáky.

